

„Bajka uczy, bawi, wychowuje”

*Urszula Rucka – nauczyciel dyplomowany wychowania przedszkolnego
w Przedszkolu Miejskim Nr 8 w Mielcu „Artystyczna Ósemeczka*

Baśnie i bajki towarzyszyły człowiekowi od zawsze. Wywodząc się z kultury ludowej, przekazywały wzory myślenia, przeżywania, zachowania, uczestnicząc w tworzeniu zasobów osobistych człowieka oraz kompensowaniu niedostatków w zaspokajaniu jego potrzeb.

Świat baśni i bajek wychodzi naprzeciw możliwościom dziecka w wieku przedszkolnym, jego potrzebom poznawczo – emocjonalnym, oraz nieco magicznemu sposobowi myślenia.

Baśnie i bajki tworzą świat szczególny – świat, w którym lęk uzupełnia nadzieja, a siła i mądrość zawsze zwycięża głupotę i niesprawiedliwość.

Baśń i bajka nie są próbą realizacji marzeń czy też ucieczką w krainę fantazji, ale jest dla dziecka radosnym przeżywaniem przygody „na niby”. To przygoda czyni baśń interesującą, pobudza wyobraźnię dziecka, rozjaśnia umysł, a przede wszystkim pociesza i obiecuje: nie bój się, okaz odwagę, pomóż drugiemu w potrzebie, wytrzymaj odrobinę cierpienia a będziesz żył długo i szczęśliwie. Wszystko to dzieje się w poczuciu bezpieczeństwa, co również wpływa na siłę oddziaływania baśni i bajek na dziecko.

Baśnie i bajki dostarczają określonego ideału, stając się szkołą wychowania moralnego.

Od września w mieleckim przedszkolu „Artystyczna Ósemeczka” będzie realizowany autorski program profilaktyczno- wychowawczy „Bajki uczą, bawią, wychowują”

Program przeznaczony jest dla wszystkich dzieci w wieku od 4 do 6 lat a przede wszystkim dla dzieci mających kłopoty w wypowiedaniu się, komunikowaniu w grupie oraz dzieci z zaburzeniami w zachowaniu podczas zajęć dydaktycznych: indywidualnych i zespołowych.

Głównym założeniem programu jest wychodzenie naprzeciw potrzebom dziecka tj.:

- **doradztwo zawodowe,**
- budowania pozytywnego obrazu własnego „ja”,
- wyposażenie dziecka w wiedzę, jak rozpoznawać swoje emocje oraz innych,
- zapoznanie dziecka z określonymi, powszechnie akceptowanymi zasadami moralnymi oraz sposobami pozbywania się negatywnych doznań z przeszłości,
- nauczanie uświadamiania własnych potrzeb oraz potrzeb innych,

-wyposażenie dziecka w umiejętności relaksacyjne.

Program zawiera cele, treści, metody i formy pracy, które są zgodne z nową Podstawą programową wychowania przedszkolnego dla przedszkoli, oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych oraz innych form wychowania przedszkolnego z dnia 14 lutego 2017 roku.

Program jest otwarty i dynamiczny. Może być wykorzystany przez nauczycieli kreatywnych, w każdej grupie przedszkolnej, potrafiących dostosowywać treści do indywidualnych potrzeb i możliwości dziecka.

Zadaniem nauczyciela wdrażającego powyższy program jest zachęcanie dzieci do spontanicznego i aktywnego badania i odkrywania rzeczywistości oraz swoich możliwości psychofizycznych, do doświadczania i przeżywania, gdyż tak zdobyta wiedza i umiejętności są najtrwalsze i najwartościowsze.

Ogromne znaczenie dla realizacji programu ma:

- ścisła współpraca przedszkola z domem rodzinnym dziecka, który współrealizując program przyczyni się do zwiększenia możliwości oddziaływania.

- współpraca z biblioteką,

- organizacja kącika bajki w sali przedszkolnej.

Realizacja treści programowych będzie przebiegać w cyklach tygodniowych, w dowolnych porach w ciągu roku szkolnego. Bajki i baśnie powinny łączyć się z problematyką ośrodków tygodniowych i pomagać w jak najszerzej realizacji celów dydaktycznych i wychowawczych.

I tak – np. bajka:

„Czerwony Kapturek” powinna min. pomóc wzbogacić wiedzę dziecka na temat zachowania się w różnych miejscach i sytuacjach a szczególnie uwrażliwić dziecko na niebezpieczeństwo wynikające z kontaktu z obcą osobą. Bajka pomoże też poznać zawód policjanta.

„Przygody Krasnala Halabaly” to pozycja, w oparciu o którą dziecko może poznać las w różnych porach roku, jego mieszkańców. Ale także nauczyciel powinien poruszyć sprawę piękna przyrody i jej znaczenia w życiu człowieka. Przy okazji tej bajki dzieci mogą poznać zawód leśnika.

„Nowe szaty cesarza” i „Szewczyk Dratewka” to bajki dzięki którym przybliżymy dzieciom zawód krawcowej, fryzjera i szewca. Dzieci poznają modę „dawnej i dziś”.

Wszystkie bajki poprzez niosące nauki powinny stanowić bazę do wyrabiania u dzieci odpowiednich postaw społeczno- moralnych.

W baśniach i bajkach świat jest sprawiedliwy, bo rządzą nim jednoznaczne reguły.

Dziecko uczy się, że warto ich przestrzegać, bo takie zachowanie jest nagradzane i pożądanego w grupie.

Ewaluacja programu, min. poprzez ciekawie opracowane karty pracy, pomoże sprawdzić czy zostały spełnione oczekiwania autorki programu i pozwoli na lepsze planowanie dalszych działań

Bibliografia

„Baśń i dziecko” / wstęp, wybór i oprac. wypowiedzi Halina Skrobiszewska - Warszawa: Ludowa Spółdzielnia Wydawnicza, 1978

„Baśń w terapii i wychowaniu” / red. nauk. Szymon Kawalla, Ewa Lewandowska-Tarasiuk, Jan Wiktor Sienkiewicz. - Warszawa: Wydawnictwo Trio, cop. 2012

„Cudowne i pożyteczne”: o znaczeniach i wartościach baśni. T. 2 / Bruno Bettelheim; przeł. i przedmową opatrzyła Danuta Danek. - Warszawa: Państwowy Instytut Wydawniczy, 1985

„Zabawa i nauka w kręgu baśni”: metoda wspomagania wrażliwości edukacyjnej dziecka lekko upośledzonego umysłowo w wieku wczesnoszkolnym
Joanna Głodkowska - Warszawa: Akademia Pedagogiki